

Rottehandlingsplan 2022-2024

Vejen Kommune

Indholdsfortegnelse

Handlingsplan	3
Servicemål for den kommunale rottebekæmpelse i Vejen Kommune	3
Fokusområder i handlingsplan 2022-2024.....	4
Fokusområde 1: Øget fokus på private stikledninger for at forebygge rotter indendørs i boliger.....	4
Fokusområde 2: Forebyggelse med aktiv deltagelse af kommunens borgere og de kommunale afdelinger og institutioner	6
Fokusområde 3: Øget viden om resistens og mere hensigtsmæssig brug af gift	7
Fokusområde 4: Tilsynspligtige ejendomme	8
Fokusområde 5: Tilsyn med den private bekæmpelse.....	9
Rottebekæmpelse i Vejen Kommune	10
Kommunal rottebekæmpelse ved R1-autorisation	10
Privat rottebekæmpelse ved R1- og R2-autorisation	10
Den administrative del af den kommunale rottebekæmpelse i Vejen Kommune	10
Hvad koster den kommunale rottebekæmpelse?	11
Udviklingen i antal rotteanmeldelser.....	12
Resultater fra handlingsplan 2019-2021.....	13
Bilag 2 Gode råd om forebyggelse.....	18
Bilag 3 Sikring af hønsegårde, dueslag og kaninbure	19

Handlingsplan

Vejen Kommune er ansvarlig for en effektiv rottebekæmpelse overalt i kommunen. Den kommunale rottebekæmpelse i Vejen Kommune kan, i mange tilfælde, udrydde rotterne lokalt og andre steder hjælpe til med at holde bestanden af rotter nede.

Denne handlingsplan har til formål at beskrive hvordan forebyggelse og bekæmpelse af rotter foregår i Vejen Kommune.

Der er opstillet servicemål og fokusområder, som skal sikre både kvaliteten af indsatsen og en effektiv bekæmpelse.

Afslutningsvis er det beskrevet hvordan bekæmpelsen i Vejen Kommune foregår og de opnåede resultater.

Handlingsplan 2022-2024 er den fjerde handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter i Vejen Kommune.

Servicemål for den kommunale rottebekæmpelse i Vejen Kommune

I Vejen Kommune er bekæmpelsen udliciteret til et privat bekæmpelsesfirma, som varetager alt vedrørende den praktiske udførelse af bekæmpelsen.

Selve den administrative del af rottebekæmpelsen varetages af kommunen og rummer en række forskellige opgaver (se bl.a. afsnit "Den kommunale rottebekæmpelse i Vejen Kommune").

Vejen Kommune vil sikre, at kommunens borgere får en effektiv rottebekæmpelse af høj kvalitet. Hvis en borger i Vejen Kommune oplever at få rotter, kan borgeren forvente;

- At borgeren kan anmelde rotter på alle tidspunkter af døgnet via Vejen kommunes selvbetjeningsmodul på hjemmesiden.
- At der reageres hurtigt på en anmeldelse – er rotten i beboelsen, på en institution eller fødevarevirksomhed vil bekæmperen rykke ud samme dag eller senest dagen efter alle ugens syv dage. Ved anmeldelser om rotter udendørs eller i bygninger, som ikke er omfattet af den akutte udrykning, får man besøg af bekæmperen indenfor fem hverdage.
- At borgeren skal være tilstede som minimum ved rottebekæmperens første besøg. Rottebekæmperen må ikke igangsætte en rottebekæmpelse ved det første besøg, med mindre borgeren er tilstede.
- At rottebekæmperen finder årsagen til rotteforekomsten og dermed kan rådgive borgeren om fremtidige forebyggende tiltag.
- At den enkelte borger hele tiden er informeret om bekæmpelsesforløbet – da dette erfaringsmæssigt er med til at give tryghed.
- At al rottebekæmpelse med gift foretages under hensyntagen til miljøet og lovgivningen.

Vejen Kommune følger løbende op på leveringen af ovenstående servicemål, for at sikre kommunens borgere den mest optimale rottebekæmpelse.

Fokusområder i handlingsplan 2022-2024

Handlingsplanen skal ses som et supplement til den eksisterende kommunale rottebekæmpelse, som allerede i dag lever op til lovgivningens krav.

Med handlingsplanen 2022-2024 ønsker Vejen Kommune, at fastholde den positive udvikling, der har fundet sted i den kommunale rottebekæmpelse under tidligere handlingsplansperioder, samt fortsat at have et øget fokus på målrettet forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Vejen Kommune har for at styrke forebyggelsen og bekæmpelsen af rotter udpeget nogle fokusområder, som skal understøtte kommunens mål for den kommunale rottebekæmpelse:

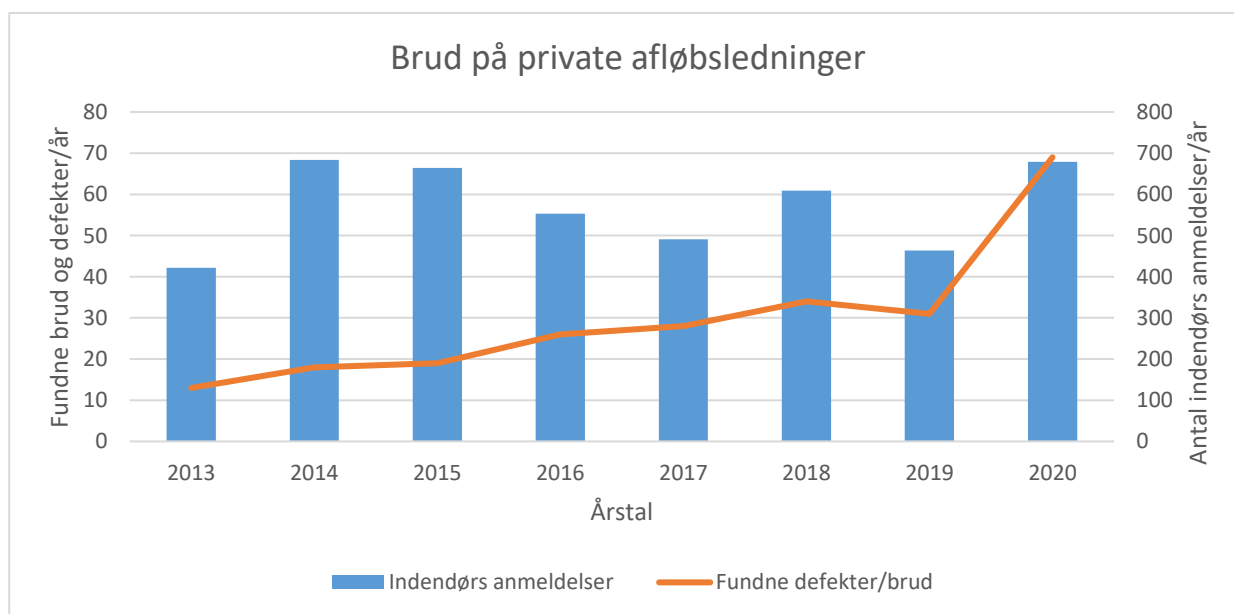
1. Øget fokus på private stikledninger for at forebygge rotte indendørs i boliger
2. Forebyggelse med aktiv deltagelse af kommunens borgere og de kommunale afdelinger og institutioner.
3. Øget viden om resistens og hensigtsmæssig brug af gift.
4. Tilsynspligtige ejendomme.
5. Tilsyn med den private bekæmpelse.

Der er ikke tale om en prioriteret rækkefølge af de enkelte fokusområder.

Fokusområde 1: Øget fokus på private stikledninger for at forebygge rotter indendørs i boliger

Rotter findes i kloakkerne og det sker, at de kommer ud af kloakken og trænger ind i for eksempel beboelsen. Bekæmpelse af kloakrotter i det offentlige kloaknet kunne synes at være en god løsning, men oftest er resultatet af en kloakrottebekæmpelse beskedent og effekten ofte kortvarig.

Der opleves en stigning af rotteanmeldelser indendørs i boliger, som oftest skyldes brud på ejendommens brønde og stikledninger. Stigningen er en kombination af alder og manglende vedligeholdelse af kloakledninger og brønde på privat grund. Det er den enkelte grundejer, som selv skal sikre, at egne ledninger og brønde er intakte. Mange grundejere ved ikke, at de har denne forpligtigelse og derfor vil Vejen Kommune bl.a. med information gøre kommunens borgere opmærksomme på deres forpligtigelse (se blandt andet fokusområde "Forebyggelse med aktiv deltagelse af kommunens borgere og de kommunale afdelinger og institutioner").

Som det ses af figuren, så er der sket en jævn stigning i antallet af indendørs rotteanmeldelser, hvor rottebekæmperen efterfølgende angiver defekte afløbsledninger og/eller brønde på privat grund som årsag til rotteforekomsten. Det øgede fokus på de private stikledninger og brønde medfører, at flere borgere efter at have haft besøg af den kommunale rottebekæmper, igangsætter undersøgelse og udbedring af det private ledningsnet.

Samtidig vil Vejen Kommune fortsat arbejde på at understøtte og udvikle det positive samarbejde der i dag er mellem Vejen Kommune og Vejen Forsyning A/S.

Intakte kloakker er den bedste sikring mod rotter indendørs. Derfor vil Vejen Kommune, udover at have øget fokus på information, have fokus på:

- God og effektiv fejlfindings- og sagsbehandlingspraksis i forbindelse med rotteanmeldelser forårsaget af kloakrotter.
- Oplysningskampagne målrettet husejere, hvordan de bedst sikre sin ejendom mod rotter indendørs blandt andet ved at få foretaget tv-inspektion.
- Samarbejde med Vejen Forsyning a-s vedrørende målrettet rottebekæmpelse i særlig rotteplagede områder og forud for større renoveringsprojekter.
- Fortsat sikring af institutioner, skoler og plejehjem med opsætning af rottespærre.

Effektiv fejlfinding og sagsbehandling

For at sikre hurtig udbedring af de defekte kloakker, som for eksempel opdages i forbindelse med en rotteanmeldelse, er følgende vigtig for hurtig udbedring:

1. At rottebekæmperen hurtigt får påvist eventuelle kloakdefekter eventuelt ved hjælp af røg- eller vandprøve.
2. Ved påvisning ud fra røg- eller vandprøve, at henstille til borgeren om at få udført en tv-inspektion af privat kloaknet.
3. At der gives skriftlig henstilling til borgeren om at udbedre kloakken (ved autoriseret kloakmester) inden for en nærmere fastsat tidsfrist.
4. At der følges op på den enkelte sag og eventuelt udstedes påbud i det omfang det skulle være nødvendigt.
5. At der følges op med kontrolbesøg.

- I byzone udgør rotteanmeldelser forårsaget af kloakrotter en betydelig andel.
- Rotterne lever fortrinsvist inde på den private ledningsdel.
- Den bedste forebyggelse mod indtrængning af kloakrotter er at have en intakt ledning.
- Det er den enkelte grundejer, som skal sikre sin egen kloakledning.

Samarbejde med Vejen Forsyning a-s

Kommunen foretager ikke selv bekæmpelse af rotter i kloakken. Vejen Forsyning a-s udfører bekæmpelse i kloakken ved at bruge dræbende rottefælder (giftfri bekæmpelsesmetode) med det formål, at reducere antallet af rotter i kloakken og dermed minimere de skader, rotterne ville kunne forårsage på de offentlige og private afløbsledninger.

Vejen Kommune vil fortsætte det gode samarbejde med Vejen Forsyning a-s ved:

1. Gensidig underretning om fund af kloakdefekter.
2. Brug af digitale data, indberetning etc. til identifikation af områder/steder plaget af rotter fra kloakken og hvor kloakrottebekæmpelse vil kunne gøre en forskel.

Opsætning af rottespærrer

Vejen Kommune har siden 2015 opsat rottespærrer ved kommunale institutioner, skoler og plejehjem, hvor det var teknisk muligt. Med Bekendtgørelse nr. 1686 af 18. december 2018 er der sket en udvidelse af denne opgave, idet der er krav om, at kommunen skal tilbyde opsætning af rottespærrer på alle private, statslige og regionale institutioner, skoler, plejehjem (og hospitaler) i det omfang de måtte ønske det.

Derfor tilbyder Vejen Kommune, at opsætte rottespærrer på stikledninger ind til

- Private, statslige og regionale institutioner, skoler, plejehjem (og hospitaler), som afleder deres spildevand til den offentlige afløbsledning.

Tilbuddet om opsætning af rottespærrer er frivillig og rottespærrer vil kun blive sat op i det tilfælde, at det vurderes hensigtsmæssigt og teknisk muligt.

I forbindelse med en eventuel opsætning vil de eksisterende stikledninger ind til institutionen, skolen, plejehjemmet etc., blive undersøgt med hensyn til fejl og defekter. Undersøgelsen vil kunne ske på følgende måde:

- Ved røg- eller vandprøver
- Ved visuel inspektion af samtlige brønde.

Ved fundne fejl og/eller defekter på kloaknettet, vil den pågældende institution, skole, plejehjem etc. blive bedt om at få disse yderligere undersøgt ved TV-inspektion og om at få eventuelle fejl udbedret. Undersøgelse og udbedring af defekter vil ske for institutionens, skolens, plejehjemmets etc. egen regning.

Ved opsættelsen vil der ligeledes blive igangsat bekæmpelse af rotter, som måtte leve/bo inde bagved den opsatte rottespærre.

Opsætning, indledende undersøgelser for defekter samt bekæmpelse, vil være omfattet af det årlige gebyr der opkræves sammen med ejendomsskatten.

Fokusområde 2: Forebyggelse med aktiv deltagelse af kommunens borgere og de kommunale afdelinger og institutioner

Det kan være en ubehagelig oplevelse at få rotter i og omkring sin bolig, men den enkelte borger kan langt hen ad vejen sikre sig mod dette. Nøgleordet er forebyggelse. Borgeren, der anmelder rotter vil selvfølgelig af kommunen og kommunens bekæmpelsesfirma blive vejledt i rottesikring og udbedring af forhold, som ellers på sigt ville kunne skabe tilhold for rotter. Derfor ønsker Vejen Kommune, at nå ud med information og vejledning om forebyggelse til borgere. Ikke blot dem som har oplevet problemet, men også de borgere, som endnu ikke har haft den ubehagelige oplevelse "at få rotter på ejendommen".

Der kan for eksempel informeres og vejledes om:

- Hvorfor og hvordan man vedligeholder egne kloakker
- Generel renholdelse på ejendommen
- Fuglefodring uden rotter
- Dyre- og hønsehold uden rotter
- Hvordan rottesikrer man sin bolig bedst

Formålet med informationen og vejledningen er:

- At skabe tryghed for borgerne og erhvervslivet i forhold til rotter.
- At gøre den enkelte borger opmærksom på egen rolle og ansvar i forhold til rotter og dermed øge den frivillige forebyggelse.

Når Kommunen informerer og vejleder borgerne om rotter, sker det typisk ved den direkte kontakt mellem bekæmperen og borgeren, og dermed først når skaden er sket. Til generel information benytter kommunen sig af kommunens hjemmeside, men det vil oftest være borgere, der allerede har oplevet problemet tæt på, der opsøger denne information.

Hvordan informationen skal formidles ligger ikke fast, men Vejen Kommune har gjort sig tanker om for eksempel:

- Brug af de lokale medier og eventuelle sociale medier
- Bedre udnyttelse af den kommunale hjemmeside
- Bemandede informationsstande på messer, genbrugspladser og eventuelt ved events i kommunen
- Udarbejde overskuelige og informative foldere (delvist igangsat)

Også på andre områder kan den kommunale rottebekæmpelse have gavn af hjælp fra for eksempel andre kommunale afdelinger og institutioner til at forebygge mod rotter. Her vil Vejen Kommune undersøge, hvilke muligheder der er for at trække på andre faglige kompetencer indenfor de kommunale afdelinger. Der hvor Vejen Kommune ser potentialer er for eksempel med hensyn til:

- Kommunens tilsyn med landbrug og erhvervsvirksomheder, hvor blandt andet gensidig underretning om rotteforekomst vil være gavnligt.
- Den kommunale affaldshåndtering (for eksempel husholdningsaffald), idet særligt spiseligt affald tiltrækker rotter, hvis det ikke håndteres korrekt. Her vil gensidig underretning med hensyn til rotteforekomst og utilstrækkelig affaldskapacitet kunne bidrage positivt til forebyggelsen.
- Andre kommunale afdelinger, hvor medarbejdere kommer ud til borgeren. Her vil gensidig underretning med hensyn til rotteforekomst sikre en hurtig bekæmpelsesindsats

Fokusområde 3: Øget viden om resistens og mere hensigtsmæssig brug af gift

Når der anvendes gift til bekæmpelse af rotter, er der en risiko for, at der kan opstå resistens, som typisk vil lede til anvendelse af stærkere gifte. I takt med at der anvendes stærkere gifte, vil der ske en øget belastning af miljøet samt en øget risiko for utilsigtede forgiftninger af rovfugle og rovpattedyr (sekundære forgiftninger). Vejen Kommune har et generelt ønske om at reducere giftforbruget, men erkender, at der er situationer, hvor en effektiv bekæmpelse af rotter kun opnås med anvendelse af gift.

For at minimere risikoen for spredning af resistens og sekundære forgiftninger vil Vejen Kommune sikre, at anvendelse af gift i den kommunale og private bekæmpelse sker efter følgende retningslinjer:

- At der altid foretages en vurdering af, om gift er den optimale løsning på det pågældende rotteproblem
- At der altid anvendes den mildest mulige gift i den enkelte bekæmpelse
- At den udlagte gift sikres, så risikoen for utilsigtede forgiftninger minimeres

- At en giftbekæmpelse følges nøje af bekæmperen med opfølgende besøg, så mængden og styrken af den anvendte gift kan tilpasses bekæmpelsesbehovet
- At der aldrig udleveres gift til borgeren
- At al gift indsamles ved bekæmpelsens afslutning

Der vides meget lidt om forekomst af resistens i Vejen Kommune, men i 2007 deltog kommunen i en landsdækkende resistensundersøgelse gennemført af Miljøstyrelsen og Statens Skadedyrlaboratorium. Enkelte steder i kommunen blev der fundet resistens.

Vejen Kommune vil i de kommende år foretage supplerende resistensundersøgelser for at følge udviklingen med hensyn til resistens og hvilken betydning anvendelsen af den svageste gift vil have på niveauet af resistens. Kommunen vil derfor årligt foretage indsamling af rotter til undersøgelse for resistens.

Et nyt aktivstof (cholecalciferol) er i 2020 godkendt som rotte- og musebekæmpelsesmiddel. Midler med cholecalciferol er lovlige at bruge som 1. valg, hvor ugiftige metoder ikke vurderes tilstrækkeligt effektive. Der er ikke konstateret resistens mod cholecalciferol og midler med cholecalciferol forventes derfor at være effektive i resistensplagede områder.

Hvad er rottegift?

- Der findes forskellige typer af rottegifte
- Størstedelen af rottegifte er antikoagulanter dvs. blødningsforstyrrende, og rotten dør derfor af indre blødninger
- Rotten dør først 4 til 6 dage efter, at den har spist af giften
- Der anvendes ikke antikoagulanter til bekæmpelse af rotter i beboelse, fordi rotterne kan lægge sig til at dø på utilgængelige steder med voldsomme lugtgener til følge
- Gift må ikke udleveres til borgeren
- Cholecalciferol er også kendt som vitamin D3 og virker ved en form for vitaminforgiftning, som forårsager hypercalcæmi (forhøjet niveau af calcium i blodet), hvilket fører til at rotterne dør.

Fokusområde 4: Tilsynspligtige ejendomme

Vejen Kommune bekæmper rotter i hele kommunens område efter anmeldelse, men for nogle udvalgte ejendomme skal Vejen Kommune årligt foretage et eftersyn for rotter.

De udvalgte ejendomme kaldes "tilsynspligtige ejendomme" og er ejendomme med:

- Dyrehold (erhvervsmæssigt)
- Primærproduktion af fødevarer og foder til dyr
- Opbevaring af foderstoffer til dyr, som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker
- Opbevaring af planteprodukter, som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker

Ejendommene vil én gang årligt i perioden fra 1. oktober til 1. marts modtage et tilsynsbesøg fra den kommunale rottebekæmpelse. Vejen Kommune kan, i det omfang, det vurderes relevant udvide med andre ejendomme.

I forbindelse med at Vejen Kommune i 2021 indgik en ny kontrakt på levering af lovpligtig kommunal rottebekæmpelse, er der kommet større fokus på aktiv borgerinddragelse, og dermed forebyggelse. Derfor vil gennemførelsen af undersøgelser for rotter på tilsynspligtige ejendomme fremadrettet ske efter følgende retningslinjer:

- Dagen før det planlagte tilsynsbesøg bliver grundejer eller lejer kontakttet telefonisk for at fortælle, at der dagen efter gennemføres det lovpligtige tilsyn.
- Grundejer vil blive opfordret til at deltage i gennemgangen af ejendommen. Skadedyrsbekæmperen vil ved gennemgangen informere grundejer om hvilke forebyggende tiltag, der skal iværksættes på ejendommen.
- Ved forekomst af rotter, eller ved spor efter rotter, på de tilsynspligtige ejendomme vil der blive oprettet en sag på adressen og der vil blive igangsat bekæmpelse.

Fokusområde 5: Tilsyn med den private bekæmpelse

Som følge af at privat rottebekæmpelse tillades i Vejen Kommune, stilles der et lovgivningsmæssigt krav om, at kommunen skal føre tilsyn med privat rottebekæmpelse.

Med privat rottebekæmpelse skal forstås rottebekæmpelse, som udføres af en af følgende autoriserede personer uden tilknytning til den kommunale rottebekæmpelse;

- R1-autoriserede: som har tilladelse til erhvervsmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter overalt i Vejen Kommune
- R2-autoriserede: som alene har tilladelse til at bekæmpe rotter ved brug af visse kemiske bekæmpelsesmidler på egen erhvervsejendom.

Kommunens retningslinjer for privat rottebekæmpelse gør ikke forskel på, om den private rottebekæmpelse foretaget af en R1 eller en R2 autoriseret person. Dog vil Vejen Kommune de kommende år yde en ekstra vejledende bistand til R2 autoriserede, da dette er en ny form for rotteautorisation.

Vejen Kommune vil bistå den private rottebekæmpelse med:

- Rådgivningsbesøg ved den kommunale rottebekæmper, som efter anmeldelse om rotter vil foretage et besøg senest 8 dage efter anmeldelsen.
 - Den kommunale rottebekæmper vil ved dette besøg sammen med den R2 autoriserede gennemgå ejendommen, vurdere den igangsatte private rottebekæmpelse, vejlede om forebyggende tiltag og den digitale indberetning af bekæmpelsesforløbet
- Et tilsynsbesøg 35 dage efter anmeldelse.
 - Her vil den kommunale rottebekæmper sammen med den R2 autoriserede gennemgå ejendomme med henblik på vurdering af bekæmpelsen. Er bekæmpelsen ikke afsluttet, skal den kommunale rottebekæmper bistå i vurdering af hvilke nødvendige tiltag der skal igangsættes. I henhold til ny resistensstrategi og vejledning om bekæmpelse, skal en bekæmpelse med brug af gift og som ikke er afsluttet efter 35 dage evalueres og der skal ske genopretning af eventuelle fejl foretaget i bekæmpelsen.

Foruden rådgivning af den R2 autoriserede person i forbindelse med anmeldt rottebekæmpelse, skal Vejen Kommune føre tilsyn med al privat rottebekæmpelse i Vejen Kommune.

Her vil Vejen Kommune løbende og ved brug af de indberettede anmeldelser i den nationale rottedatabase følge op på;

- Registrering af private R1 og R2 ordninger
- Kontrol med R1 og R2 ved brug af den digitale indberetning
- Stikprøvekontrol med R1 og R2, ved bl.a. u-varslede (og varslede) tilsyn

Rottebekæmpelse i Vejen Kommune

Borgere i Vejen Kommune vælger selv hvordan de vil have bekæmpet rotter. Det kan foregå enten ved den kommunale rottebekæmpelse, et privat bekæmpelsesfirma eller ved selv at foretage bekæmpelsen (kræver en R2-autorisation).

Kommunal rottebekæmpelse ved R1-autorisation

Rottebekæmpelsen er, som tidligere beskrevet, udliciteret til et privat bekæmpelsesfirma som er R1-autoriseret. Når der kommer en anmeldelse til kommunen registreres dette i Rotteweb. Ud fra Rotteweb planlægger rottebekæmperen selv sine besøg hos borgeren.

Hvor det er uproblematisk foregår bekæmpelsen uden administrativ indblanding.

Privat rottebekæmpelse ved R1- og R2-autorisation

Med rottebekendtgørelsen fra 1. januar 2018 er det blevet muligt for alle borgere at bruge et privat firma med R1-autorisation til at bekæmpe rotter på egen grund.

Derudover er det blevet muligt for grundejere at bekæmpe rotter på egen erhvervsejendom, hvis de har en R2-autorisation.

Det understreges, at enhver form for privat bekæmpelse skal ske uden omkostninger for Vejen Kommune, og at der ikke kan opnås dispensation for betaling af rottegebyret ved afholdelse af R2 bekæmpelse på egen ejendom.

Al rottebekæmpelse, kommunal og privat, skal altid overholde de lovgivningsmæssige krav. Derudover har kommunen mulighed for at opstille retningslinjer for den private rottebekæmpelse, som sammen med de lovgivningsmæssige krav skal overholdes.

Retningslinjer for den private rottebekæmpelse i Vejen Kommune fremgår af bilag 1.

Den administrative del af den kommunale rottebekæmpelse i Vejen Kommune

Kommunen er den håndhævende myndighed i sager, hvor der er behov for indgriben. Vejen Kommune udfører det lovpligtige tilsyn med bekæmpelsen og sikrer, at bekæmpelsen sker i overensstemmelse med lovgivningen, Miljøstyrelsens retningslinjer og de kontraktmæssige krav, der er fastsat i den gældende bekæmpelsesaftale. Der er kommet øgede krav til opgaveudførelsen, sikring og bekæmpelse, og ikke mindst den administrative del, for at sikre, at borgere får den service, de har krav på.

Figur 1 viser nogle af de faste opgaver, som ligger i administrationen af den kommunale rottebekæmpelse.

Figur 1. Opgaver i forbindelse med den administrative del af den kommunale rottebekæmpelse.

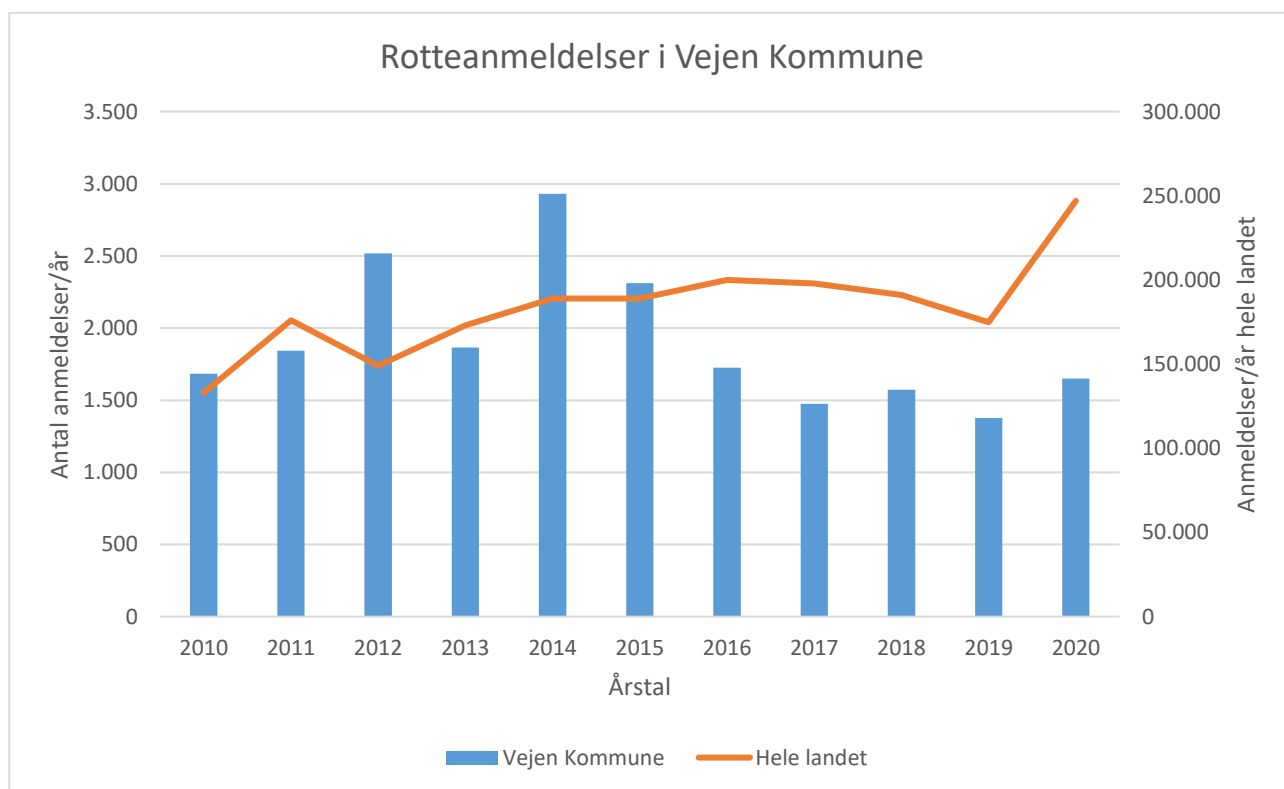
Hvad koster den kommunale rottebekæmpelse?

Udgifterne til den kommunale rottebekæmpelse i Vejen Kommune er gebyrfinansieret og opkræves via ejendomsskatten. Gebyret udgør i 2021 0,07033 ‰ af ejendomsværdien, hvilket svarer til, at en ejendom til en værdi af 1,0 mio. kr. årligt betaler ca. 70 kr. til den kommunale rottebekæmpelse. Rottegebyret dækker blandt andet administrationens tid på rottebekæmpelse, IT-system samt de direkte udgifter til rottebekæmpelse. For kommunens borgere betyder det, at skulle man få rotter, så bekæmper kommunen rotterne uden ekstra omkostninger for borgeren. Dog skal borgeren selv dække eventuelle udgifter til undersøgelse og udbedring af skader (forårsaget af rotter), skader på egen kloak og rottesikring af egen bolig. Rottegebyret er steget i 2021 på grund af ny kontrakt, hvor der er sket en væsentlig stigning i forhold til tidligere kontrakt. Stigningen i kontraktsum skyldes blandt andet de ændringer, der er sket i bekendtgørelsen om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, herunder de skærpede miljømæssige krav i forhold til mindre brug af gift, rottebekæmperens tid i forbindelse med forebyggelse og bekæmpelse ved anmeldelsessager, tilsyn med tilsynspligtige ejendomme m.v. Herudover er den kommunale administrative tid også blevet øget for at leve op til lovgivningen.

- Rottegebyret opgøres som en promillesats af ejendomsværdien
- Rottegebyret dækker alle direkte udgifter forbundet med den kommunale rottebekæmpelse
- Får man rotter og har brug hjælp til at få dem bekæmpet, har man allerede betalt for ydelsen og skal ikke betale yderligere
- Rottegebyret dækker ikke grundejeres egne udgifter til undersøgelse og udbedringer af defekte kloakker, skader forårsaget af rotter og diverse rottesikring
- Det er ikke muligt at få dispensation fra betaling af rottegebyr

Udviklingen i antal rotteanmeldelser

Som det ses af figuren, så er der stor variation i antallet af rotteanmeldelser fra år til år, nogle gange med en variation fra året før på op til 50 % (se figur). Udviklingen i antallet af anmeldelser i Vejen Kommune har frem til 2014 fulgt tendensen på landsplan. Men fra 2015 og frem til 2017, har Vejen Kommune i modsætning til den nationale tendens været et støt faldende antal årlige anmeldelser.

Hvad denne variation kan skyldes, er der ingen enkel forklaring på, da antallet af rotter fra det ene år til det andet kan variere af helt naturlige årsager.

Nedenstående er der givet nogle bud på årsager til udsving og især stigning i antallet af rotteanmeldelser:

- Ekstreme vejræssige forhold, som isvintre, tørker etc. kan påvirke rottebestanden i op eller nedgående retning
- Mere tilgængelig føde
- Flere sene afgrøder
- Dårlige kloakker

- Bedre muligheder for indberetning af rotteforekomst via kommunernes digitale platforme
- Utilstrækkelig bekæmpelse og forebyggelse
- I 2020 var mange borgere hjemsendt pga. Covid 19-pandemien. Det er muligt, at der er blevet observeret og anmeldt flere rotter som følge heraf.

Der er dog en række forhold som har indflydelse på rotternes tilstedeværelse i vores omgivelser, hvor en øget indsats vil kunne få positiv indvirken på reduktion af rotternes forekomst. Det kunne f.eks. være:

- Sikring af kloakkerne, både de offentlige og særligt de private kloakledninger
 - I kloakkerne foretrækker rotterne oftest at leve inde i de mindre private stikledninger
- Øget information om hvordan rotter forebygges
 - Jo bedre vi er til ikke at efterlade spiseligt affald, fodre havens fugle, høns etc. samt sørge for at vores ejendomme ikke giver rotterne de nødvendige gemmesteder, desto færre rotter vil der være i vores omgivelser
- God og effektiv bekæmpelse af eksisterende rottebestande
 - Med effektiv og målrettet indsats overfor eksisterende rottebestande vil flere rottebestande kunne udryddes

I Vejen Kommune kan der fra 2015 til 2017 konstateres et fald i antallet af rotteanmeldelser i forhold til foregående år. Er det fordi man er blevet bedre til at bekæmpe rotter i Vejen Kommune eller fordi der er kommet færre rotter? Næppe! Ses der på landsgennemsnittet, så er der fortsat mange eller et stigende antal rotteanmeldelser. I Vejen Kommune tror vi på, at det er en ændret praksis med hensyn til lukning og genåbning af rottesager, som til dels har været medvirkende til nedgangen. Praksis betyder, at i stedet for at tælle som nye anmeldelser, så bliver en andel af de gentagende anmeldelser blot genåbnet og tæller derfor ikke flere gange i statistikken. Det samme er gældende for årene 2016 og 2017, hvor antallet af rotteanmeldelser er fortsat med at falde.

Resultater fra handlingsplan 2019-2021

I handlingsplanen 2019-2021 er der nævnt en række områder, som Vejen Kommune har haft øget fokus på i denne periode. Vejen Kommune vil have fokus på de samme områder i handlingsplanen for 2022-2024.

- I samarbejde med rottebekæmperne og Vejen Forsyning a-s har Vejen Kommune således fået identificeret, fulgt op på og udbedret en del både private og offentlige defekte kloakker, rørledninger og brønde. Udbedringerne sikrer, at rotterne bliver nede i kloakkerne og at flere private og offentlige afløbsledninger bliver repareret.
- Vejen Kommune har udarbejdet materiale der skal informere og vejlede borgere om bl.a. rottesikring af bolig og om hvordan man kan holde høns i haven og fodre havens vilde fugle uden at tiltrække rotter.
- Den gensidige underretning om rotteforekomster, der medfører henstillinger eller påbud på ejendomme, er blevet systematiseret.

Herudover er nedenstående resultater og ændringer også blevet gennemført.

- De daglige opgaver og den daglige kontakt vedrørende rottebekæmpelse ligger ved Team Erhvervsmiljø.
De administrative medarbejdere, der varetager den kommunale rottebekæmpelse har været på kurser og informationsmøder, bl.a. for at være klar til at administrere de ændringer som rottebekendtgørelsen, der trådte i kraft den 1. januar 2018 medførte.

- Der er igangsat arbejde med at få opsat rottespærrer ved private, regionale og statslige institutioner i Vejen Kommune.

Bilag 1

Retningslinjer for den private rottebekæmpelse i Vejen Kommune

Privat bekæmpelse af rotter er tilladt i Vejen Kommune, der er dog en række retningslinjer, som foruden den gældende lovgivning og vejledning skal følges. Der er tale om privat rottebekæmpelse udført af enten R1 eller R2 autoriserede. I det følgende er der givet en beskrivelse af de krav som Vejen Kommune stiller til bekæmpelse under R1 og R2 autorisation.

Alle former for privat bekæmpelse vil altid ske uden omkostninger for Vejen Kommune, og det understreges, at der ikke kan gives fritagelse for betaling af rottegebyret ved afholdelse af privat bekæmpelse, indgåelse af aftaler om sikringsordninger og/eller R2 bekæmpelse på egen ejendom.

Privat rottebekæmpelse ved R1-autorisation.

1. Dette omfatter bekæmpelse;
 - a. I en privat sikringsordning.
Den private sikringsordning, omfatter, som udgangspunkt, altid en grundig bygningsgennemgang, som fornyes minimum hvert 3. år og hver gang der overgås til ny aftale.
 - b. Af et autoriseret skadedyrsfirma.
Hvor en borger måtte ønske dette. Dvs., hvor en borger fravælger den kommunale rottebekæmpelse.
2. Alle nye, ændrede eller opsagte aftaler skal indberettes til kommunen og til den nationale database (Miljøportalen).
3. Al forekomst af rotter skal straks anmeldes til Vejen Kommune
 - a. Ved anmeldelse, skal det meget tydeligt fremgå, om privat bekæmpelse varetager rottebekæmpelsen, eller om det skal varetages af den kommunale rottebekæmpelse.
4. Der må først påbegyndes privat bekæmpelse af rotter (gælder både ved og uden brug af gift) efter, at der er indgivet anmeldelse til Vejen Kommune.
5. Der skal efter endt rottebekæmpelse fremsendes oplysninger til Vejen Kommune vedrørende bekæmpelsen, som oplyst i bekendtgørelsens bilag 6. Dette skal ske senest 30 dage efter endt bekæmpelse.
 - a. Den R1 autoriserede skal løbende angive bilag 6 oplysninger direkte og straks i den nationale database.
6. Ved bekæmpelse med gift skal der foretages evaluering af bekæmpelsesforløbet og foretage eventuelle tilretninger, hvis bekæmpelsen ikke er afsluttet indenfor 35 dage.
7. De steder, hvor der kun er indgået aftale om sikringsordning omfattende musebekæmpelse, gør Vejen Kommune opmærksom på, at giftbekæmpelse af mus kun må ske ved anvendelse af foderstationer, hvortil rotter ikke har adgang.
8. Anvendes der foderstationer med gift til bekæmpelse af mus, hvortil også rotter har adgang, skal dette straks og forud for bekæmpelsens igangsættelse anmeldes til kommunen og de lovgivningsmæssige regler for rottebekæmpelse vil da være gældende, som f.eks.:
 - a. Overholdelse af resistensstrategien.
 - b. Udfyldelse af bilag 6, som skal fremsendes senest 30 dage efter endt bekæmpelse
 - c. Den R1 autoriserede skal løbende angive Bilag 6 oplysninger direkte og straks i den nationale database
9. Ved utilstrækkelig rottebekæmpelse, manglende overholdelse af de lovgivningsmæssige og kommunale krav vil kommunen kunne forbyde fortsat bekæmpelse ved den R1-autoriserede/bekæmpelsesfirmaet.

10. Forebyggende sporing af rotteforekomst, såvel som museforekomst, må ikke ske med anvendelse af gift. Alle former for giftfrie sporingsformer samt dræbende fælder er tilladt.

Privat rottebekæmpelse ved R2-autorisation

- 1) Dette omfatter kun:
 - a. At der kan foretages bekæmpelse af rotter på egen erhvervsgrund, hvis ejer er i besiddelse af R2-autorisation.
- 2) Ved opnåelse af R2-autorisation skal dette indberettes til kommunen med angivelse af:
 - a. Tidspunkt for opnåelse.
 - b. Om den R2-autoriserede påtænker selv at forestå bekæmpelse af rotter og mus.
- 3) Skulle en allerede R2 autoriseret flytte til Vejen Kommune eller erhverve anden ejendom, hvor den R2 autoriserede vil selv vil foretage rottebekæmpelse fremadrettet, anmeldes dette til Vejen Kommune.
- 4) En R2-autoriseret må ikke foretage bekæmpelse på anden ejendom, som ikke ejes af den R2-autoriserede.
- 5) Al form for giftbekæmpelse (gælder for både bekæmpelse af rotter og mus) må kun foretages af den R2-autoriserede.
- 6) Al forekomst af rotter skal straks anmeldes til den nationale database (Rottehullet).
 - a. Ved anmeldelse, skal det meget tydeligt fremgå, om den R2-autoriserede selv varetager rottebekæmpelsen, eller om det skal varetages af den kommunale rottebekæmpelse.
- 7) Ved anmeldelse af rotter på en ejendom omfattet af R2-autorisation, vil den kommunale rottebekæmpelse, efter modtagelse af anmeldelsen foretage et opfølgende tilsynsbesøg indenfor 8 dage, med henblik på:
 - a. I samarbejde med den R2-autoriserede, at vurdere den igangsatte rottebekæmpelse.
 - b. At vejlede eller igangsætte nødvendig handling vedrørende udbedring af eventuelle fejl og mangler med hensyn til rottesikring og renholdelse.
- 8) Den R2-autoriserede skal efter endt rottebekæmpelse fremsende oplysninger til Vejen Kommune vedrørende bekæmpelsen, som oplyst i bekendtgørelsens bilag 6. Dette skal ske senest 30 dage efter endt bekæmpelse.
 - a. Den R2 autoriserede skal løbende angive bilag 6 oplysninger direkte og straks i den nationale database (Rottehullet).
- 9) Vejen Kommune vil foretage opfølgende besøg senest 35 dage efter indgivelse af anmeldelse med henblik på at vurdere:
 - a. Om der fortsat er rotteaktivitet.
 - b. Om bekæmpelsen har været utilstrækkelig (bl.a. på baggrund af det udfyldte bilag 6 (udfyldt af den R2-autoriserede).
 - c. Om der er rettet op på tidligere anmærkede forhold vedrørende manglende rottesikring og renholdelse.
- 10) De steder, hvor den R2-autoriserede kun bekæmper mus, skal bekæmpelsen, som udgangspunkt ske ved anvendelse af foderstationer, hvortil rotter ikke har adgang.
- 11) Anvendes der foderstationer med gift til bekæmpelse af mus, hvortil også rotter har adgang, skal dette straks og forud for bekæmpelsens igangsættelse anmeldes til kommunen og de lovgivningsmæssige regler for rottebekæmpelse vil da være gældende, som f.eks.:
 - a. Overholdelse af resistensstrategien.
 - b. Udfyldelse af bilag 6, som skal fremsendes senest 30 dage efter endt bekæmpelse.

- c. Den R2 autoriserede skal løbende angive bilag 6 oplysninger direkte og straks i den nationale database.
- 12) Ved utilstrækkelig bekæmpelse, manglende overholdelse af de lovgivningsmæssige og kommunale krav, vil Vejen Kommune kunne forbyde fortsat bekæmpelse ved den R2- autoriserede.
- 13) Ved forhold hvor den kommunale rottebekæmpelse vurderer, at der kan være tale om resistens, vil den kommunale rottebekæmpelse overtage rottebekæmpelsen.
- 14) Den R2- autoriserede må gerne lave en forebyggende sporing af rotteforekomst såvel som for museforekomst. Sporingen må ikke ske med anvendelse af gift. Alle former for giftfrie sporinger samt dræbende fælder er tilladt.

Vejen Kommune vil ved stikprøvekontrol uanmeldt kunne møde op på virksomheder eller ejendomme omfattet af både R1- autoriserede aftaler eller af en R2- autorisation, med henblik på at sikre, at ovenstående krav overholdes, samt at der ikke er alvorlige fejl og mangler med hensyn til rottesikring og renholdelse.

Hvis Vejen Kommune bliver bekendt med, at der foretages privat rottebekæmpelse i strid med ovenstående, som f.eks. at man fejlagtigt bekæmper "mus" ved brug af foderkasser, hvortil rotter har adgang, vil Vejen Kommune kunne fratage enten den R1- eller den R2- autoriserede mulighed for at fortsætte med bekæmpelsen på ejendommen.

Ved grove forsømmelser og/eller at der er tale om gentagende overtrædelser vil den R1- eller den R2- autoriserede kunne blive anmeldt til Miljøstyrelsen, kemikalieinspektionen og/eller indgivet politianmeldelse med henblik på bødestraf.

Bilag 2

Gode råd om forbyggelse

Vær opmærksom på at:

- Rotter kan komme igennem åbninger og sprækker på over 2 cm
- Rotter kan gennemgange alt materiale som er blødere end jern
- Rotter kan løfte en vægt op til ca. 1,2 kg, derfor bør afløbsriste altid være fastgjorte
- Rotter graver typisk ned til en dybde på ca. 60 cm
- Rotter hopper ca. 75 cm op lodret
- Rotter er gode til at klatre op af ru vægge, træer, faldstammer etc.
- Rotter skal bruge skjulesteder og mad for at slå sig ned
- Vi, mennesker, er gode til at opfylde rottens livskrav
- Hønsehold tiltrækker oftest rotter
- Fuglefodring kan tiltrække rotter

Gode råd til renholdelse og sikring kan være at:

- Affaldsstativer er sikret mod rotter
- Der må ikke efterlades spiseligt affald
- Undgå rod på ejendommen
- Undgå tæt vegetation, materialer etc. op ad husmuren/bygninger
- Hønsegårde, kaninbure mv. skal være rottesikre, *i højden og i dybden*
- Fuglefodring i begrænset omfang
- Ingen forarbejdede madvarer i kompostbeholderen
- Ydermure, sokler og tage skal være intakte, rotter har kun brug for åbninger/sprækker over 2 cm
- Intakte ventilationsriste i sokkel og mur
- Vinduer og døre skal slutte tæt
- Undgå åbenstående kældervinduer eller sikre vinduer med net (maskevidde <2 cm)
- Kloak og afløb skal være tætte
- Tjek samlebrønde med jævne mellemrum: Grus eller jord i bunden tyder på en defekt
- Huller i jorden uden opgravet jord, eller sammensunkne fliser kan være tegn på kloakbrud
- Faldstammeudluftning skal være forsynet med vakuumventil og eventuelt metalnet
- Tagnedløb skal udmunde under rist eller dæksel
- Afløbsriste skal være hele og fastskruede

Bilag 3

Gode råd til sikring af hønsegårde, dueslag og kaninbure

Borgere der holder høns, duer eller kaniner i haven, vil have en større risiko for at tiltrække rotter end grunde uden dyrehold. Det hænger sammen med, at rotter strejfer omkring i jagten på føde, og deres lugtesans sporer dem let ind på steder, hvor der fodres dyr.

Det er i forbindelse med dyrehold vigtigt, at sikre hønsegården, dueslaget eller kaninburet, så rotter ikke kan komme ind.

Ifølge rottebekendtgørelsen skal grundejer sikre og renholde sin ejendom, så rotters levede muligheder begrænses mest muligt – det gælder altså også hønse-, due- og kaninhold. Det er forholdsvis let at sikre et kaninbur, da de er små og ofte placeret over jorden. Hønsehuse, hønsegårde og dueslag derimod er større og sværere at sikre fuldstændigt. Principperne er dog de samme:

- Benyt materialer rotterne ikke kan gnave i.
- Når man indretter en hønsegård eller dueslag kan man sikre sig mod at rotter og ræve graver sig ind under buret ved at placere skiferplader eller volierenet lodret ned i forlængelse af selve hegnet over jorden. Sikringen skal gå mindst 70 cm ned i jorden for at være effektiv.
- Benyt volierenet eller andet med en lille maskestørrelse på maks. 2 cm – rotter skal kun bruge et hul på størrelse med en to-krone for at passere.
- Hønsegården og dueslaget skal være forsynet med tag eller net lavet på samme måde som siderne.
- Kaninbur eller hønsehus bør være hævet over jorden.
- Alle samlinger og bevægelige dele (døre eller låger) skal være monteret, så de slutter tæt og dermed ikke tillader rotter at passere.
- Foder skal opbevares i rottesikre beholdere.
- Beholderne kan med fordel være konstrueret, så de er lufttætte. Dermed tiltrækkes rotter ikke af lugten af foder.
- Man kan med fordel hænge foderautomaten i hønsegården op i en snor fra loftet. Det gør det sværere for rotter at komme til maden. Om aftenen kan du hæve den lidt yderligere, da hønsene ikke spiser om natten. Der bør aldrig fodres på jorden.
- Fjern jævnligt rester af korn og andet foderspild op fra gulvet.
- Fodres der med madaffald, skal overskydende foder fjernes umiddelbart efter fodringen er færdig, da lugten af madaffald vil tiltrække rotter.